

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра філософії, біоетики та іноземних мов

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з науково-педагогічної роботи

Світлана КОТЮЖИНСЬКА

01 вересня 2023 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ОСОБЛИВОСТІ МЕДИЧНОГО ПЕРЕКЛАДУ»

Рівень вищої освіти: третій (Доктор філософії)

Галузь знань: 22 «Охорона здоров'я»

Спеціальність: 222 «Медицина»

Освітньо-професійна програма: Медицина

Одеса 2023

Робоча програма складена на основі освітньо-професійної програми «Медицина», підготовки фахівців третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти зі спеціальності 222 «Медицина» галузі знань 22 «Охорона здоров'я», ухваленою Вченою Радою ОНМедУ, ухваленою Вченою Радою ОНМедУ (протокол № 8 від 29 червня 2023 року).

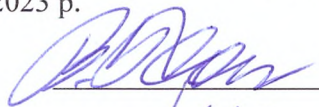
Розробники:

Ст. викладач кафедри філософії, біоетики та іноземних мов іноземних мов Лазор Н.В.

Ст. викладач кафедри філософії, біоетики та іноземних мов іноземних мов Мокрієнко Е.М.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри філософії, біоетики та іноземних мов
Протокол № 1 від 28.08.2023 р.

Завідувач кафедри

Володимир ХАНЖИ

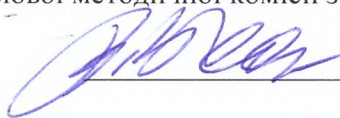
Погоджено з гарантом ОНП

Тетяна ЧАБАН

Схвалено предметною цикловою методичною комісією з гуманітарних дисциплін ОНМедУ
Протокол № 1 від 29.08.2023 р.

Голова предметної циклової методичної комісії з гуманітарних дисциплін ОНМедУ

Володимир ХАНЖИ

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри _____

Протокол № ___ від “___” _____ 20__ р.

Завідувач кафедри _____

(підпис)

(Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри _____

Протокол № ___ від “___” _____ 20__ р.

Завідувач кафедри _____

(підпис)

(Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

1. Опис навчальної дисципліни:

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, спеціалізація, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни
Загальна кількість:	Галузь знань 22 «Охорона здоров'я» Спеціальність 222 «Медицина» Рівень вищої освіти третій (Доктор філософії)	<i>Денна форма навчання</i>
Кредитів: 3		<i>Вибіркова дисципліна</i>
Годин: 90		<i>Рік підготовки: 1</i>
Змістових модулів: 3		<i>Семестр II</i>
		<i>Лекції (0 год.)</i>
		<i>Семінарські (0 год.)</i>
		<i>Практичні (46 год.)</i>
		<i>Лабораторні (0 год.)</i>
		<i>Самостійна робота (44 год.)</i>
		<i>у т.ч. індивідуальні завдання (0 год.)</i>
	<i>Форма підсумкового контролю – залік</i>	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни, компетентності, програмні результати навчання.

Мета: набуття здобувачами ступеня доктора філософії необхідних знань та практичних навичок письмового та усного перекладу, пов'язаного з медичною тематикою; подолання лексичних, граматичних та жанрово-стилістичних труднощів, з якими мають справу перекладачі-медики без філологічної освіти для розв'язання значущих проблем у сфері професійної та наукової діяльності.

Завдання:

- 1) читання та переклад неадаптованих фахових текстів у врахуванням особливостей медичної термінології і наукового стилю мовлення;
- 2) читання та розуміння змісту; складання анотацій та резюме наукових статей з зарубіжних журналів; ділове листування; робота з медичною документацією на іноземній мові;
- 3) дискурс англійською мовою на професійну тематику;
- 4) формування професійно-орієнтованої перекладацької компетенції у аспірантів-фармацевтів, під якою слід розуміти здатність реалізувати перекладацьку компетенцію в різноманітних умовах фахового спілкування.

Процес вивчення дисципліни спрямований на формування елементів наступних компетентностей:

Інтегральна компетентність. Здатність розв'язувати комплексні проблеми, проводити незалежне оригінальне наукове дослідження та здійснювати педагогічну, професійну, дослідницьку та інноваційну діяльність в галузі медицини

● Загальних (ЗК)

ЗК 1. Здатність до вдосконалення та розвитку власного інтелектуального та загальнокультурного рівню.

ЗК 2. Вміння працювати автономно, з дотриманням дослідницької етики, академічної доброчесності та авторського права.

ЗК 3. Навички до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 6. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

● Спеціальних (СК)

СК 1. Глибокі знання і систематичне розуміння предметної області за напрямом та тематикою наукових досліджень у галузі медицини, майбутньої професійної діяльності у сфері вищої медичної освіти.

СК 2. Здатність до визначення потреби у додаткових знаннях за напрямком наукових досліджень, формулювати дослідницькі питання, генерувати наукові гіпотези у сфері медицини.

СК 3. Здатність розробляти та управляти науковими проектами у сфері медицини.

СК 5. Володіння сучасними методами наукового дослідження.

СК 6. Здатність проводити коректний аналіз та узагальнення результатів наукового дослідження.

СК 8. Впровадження нових знань (наукових даних) в освітній процес та практику охорони здоров'я.

СК 9. Оприлюднення результатів наукових досліджень в усній і письмовій формах відповідно до національних та міжнародних стандартів.

Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН 3. Інтерпретувати та аналізувати інформацію, коректно оцінювати нові й складні явища та проблеми з науковою точністю критично, самостійно і творчо.

ПРН 4. Виявляти невирішені проблеми у предметній області медицини та визначати шляхи їх вирішення.

ПРН 5. Формулювати наукові гіпотези, мету і завдання наукового дослідження.

ПРН 6. Самостійно і критично проводити аналіз і синтез наукових даних.

ПРН 9. Винаходити нові способи діагностики, лікування та профілактики захворювань людини.

ПРН 10. Використовувати результати наукових досліджень в медичній практиці, освітньому процесі та суспільстві.

ПРН 11. Інтерпретувати можливості та обмеження наукового дослідження, його роль в розвитку системи наукових знань і суспільства в цілому.

ПРН 12. Представляти результати наукових досліджень в усній і письмовій формах у науковому співтоваристві і суспільстві в цілому, відповідно до національних та міжнародних стандартів.

У результаті вивчення навчальної дисципліни аспірант повинен:

Знати:

- теоретичні засади перекладацької практики;
- основні принципи перекладу: ознаки повноцінного (адекватного) перекладу, специфіку усного і письмового перекладу;
- лексичні, граматичні та стилістичні аспекти перекладу;
- нормативні вимоги до виконання письмового і усного перекладу;
- загальні правила виконання і редагування письмового перекладу;
- складові перекладацької компетенції.

Вміти:

- виконувати повний та неповний (скорочений, фрагментарний, аспектний, анотаційний, реферативний) письмовий переклад з/на іноземну мову (з частковою опорою на словники) текстів медичного/фармацевтичного спрямування з оформленням за правилами орфографії і пунктуації;
- виконувати усний (послідовний, синхронний; односторонній, двосторонній) переклад в умовах фахового спілкування;
- використовувати на практиці навички аналітичного й пошукового читання неадаптованих текстів за фахом.

3. Зміст робочої програми

Тема 1. Теоретичні основи перекладацької діяльності. Робочі джерела інформації. Види словників.

Поняття перекладу, норми перекладу, типів перекладу. Традиційний, авторський, авторизований, машинний, автоматизований переклад.

Усний і письмовий переклад, та їх різновиди.

Адекватний, точний, буквальний, вільний переклад.

Повний і неповний (скорочений, фрагментарний, аспектний, анотаційний, реферативний) переклад.

Робочі джерела інформації перекладача. Загальні і спеціальні джерела інформації. Лінгвістичні і енциклопедичні словники. Структура словникової статті.

Тема 2. Переклад як об'єкт лінгвістичного дослідження. Загальні правила виконання і редагування перекладу.

Загальна теорія перекладу. Часткові і спеціальні теорії перекладу. Стратегія, тактика і технологія перекладу. Способи і прийоми перекладу. Перекладацькі дії та операції.

Перекладацькі еквіваленти, варіанти і трансформації.

Індекс якості перекладу.

Тема 3. Основні принципи перекладу: ознаки повноцінного (адекватного) перекладу, специфіка усного і письмового перекладу.

Поняття адекватності і еквівалентності перекладу.

Граматичні, лексичні і стилістичні особливості усного і письмового перекладу.

Послідовний і синхронний переклад.

Особливості і рівні усного медичного перекладу.

Тема 4. Лексико-семантичні основи перекладу: семантика слова, контекст, безеквівалентна лексика, еквіваленти і варіанти, лексична сполучуваність слів, синонімія і антонімія у перекладі.

Поняття повної і часткової відповідності при перекладі. Поняття лексичної лакуни.

Способи передачі безеквівалентної лексики: транслітерація, транскрипція, калькування, паралельне підключення, описовий і наближений переклад, трансформаційний переклад.

Офіційна транслітерація українського алфавіту латиницею.

Поняття лексичної сполучуваності слів.

Тема 5. Види лексико-семантичних трансформацій: додавання, вилучення, заміна (конкретизація, диференціація, генералізація, смисловий розвиток і цілісне перетворення, описовий переклад).

Поняття лексико-семантичної трансформації як способу перекладу безеквівалентної лексики.

Додавання, вилучення і заміна при перекладі. Види перекладацької заміни: конкретизація, диференціація, генералізація, смисловий розвиток і цілісне перетворення.

Тема 6. Специфіка медичної термінології і труднощі її перекладу. Переклад термінів. Види термінів. Особливості медичних термінів. Міжнародні терміни у мові медицини. Греко-латинські терміни і терміноелементи. «Хибні друзі» перекладача.

Специфіка і предмет медичного перекладу. Вимоги до медичного перекладу.

Специфіка використання греко-латинських термінів в англійській і українській мовах.

Поняття “хибних друзів перекладача” .

Тема 7. Аббревіатури і скорочення у медичному тексті. Типологія скорочень. Транслітерація, транскрипція, калькування, переклад-інтерпретація.

Типи аббревіатур на позначення медичних термінів. Лексичні скорочення: ініціальні аббревіатури (ініціалізми, акроніми); напівскорочення; буквено-цифрові скорочення; усічення (апокопа, синкопа, афереза, змішаний тип).

Методи перекладу скорочень: передача іноземного скорочення еквівалентом; запозичення іноземного скорочення; транскрипція; транслітерація; описовий переклад; створення нового скорочення.

Тема 8. Граматичні аспекти перекладу: поняття граматичного еквівалента, функціональний принцип перекладу граматичних форм і синтаксичних конструкцій, види граматичних трансформацій.

Поняття граматичної трансформації (граматичної заміни).

Види граматичних трансформацій: перестановка, заміна, додавання, опущення.

Тема 9. Стилiстичні аспекти перекладу. Тип тексту і його роль у перекладі. Особливості наукового стилю медичних текстів. Особливості перекладу і оформлення медичної документації.

Особливості науково-технічного стилю: зрозумілість, логічність, послідовність, ясність, змістовність, об'єктивність, інформативність, точність

Синтаксичні, композиційні, морфологічні, лексичні риси наукового стилю.

Особливості стилю усного медичного перекладу на професійному, напівпрофесійному і побутовому рівні.

Специфіка перекладу медичної документації. Типи медичної документації.

Інтерпрофесійна і інтрапрофесійна комунікація.

Тема 10. Складові перекладацької компетенції: мовна, комунікативна і технічна компетенції. Фахова або професійно-орієнтована компетенція перекладача.

Лінгвістична (linguistic), перекладацька (translational), методологічна (methodological), багатопрофесійна (multi-disciplinary), технічна (technical) компетенції перекладача.

Поняття субкомпетенцій перекладача. Види субкомпетенцій перекладача.

4. Структура навчальної дисципліни

Назва змістових модулів і тем	Кількість годин					
	Усього	У тому числі				
		Лекц.	Семін.	Практ.	Лаб.	СРС
<i>Змістовий модуль № 1. Теоретичні основи перекладацької діяльності</i>						
Тема 1. Теоретичні основи перекладацької діяльності. Робочі джерела інформації. Види словників.	12	0	0	6	0	6
Тема 2. Переклад як об'єкт лінгвістичного дослідження. Загальні правила виконання і редагування перекладу.	8	0	0	4	0	4
Тема 3. Основні принципи перекладу: ознаки повноцінного (адекватного) перекладу, специфіка усного і письмового перекладу.	8	0	0	4	0	4
<i>Змістовий модуль № 2. Лексико-семантичні основи перекладу</i>						
Тема 4. Лексико-семантичні основи перекладу: семантика слова, контекст, безеквівалентна лексика, еквіваленти і варіанти, лексична сполучуваність слів, синонімія і антонімія у перекладі.	10	0	0	6	0	4
Тема 5. Види лексико-семантичних трансформацій: додавання, вилучення, заміна (конкретизація, диференціація, генералізація, смисловий розвиток і цілісне перетворення, описовий переклад).	8	0	0	4	0	4
Тема 6. Специфіка медичної термінології і	12	0	0	6	0	6

труднощі її перекладу. Переклад термінів. Види термінів. Особливості медичних термінів. Міжнародні терміни у мові медицини. Греко-латинські терміни і терміноелементи. «Хибні друзі» перекладача.						
Тема 7. Аббревіатури і скорочення у медичному тексті. Типологія скорочень. Транслітерація, транскрипція, калькування, переклад-інтерпретація.	8	0	0	4	0	4
Змістовий модуль № 3. Граматичні та стилістичні аспекти перекладу						
Тема 8. Граматичні аспекти перекладу: поняття граматичного еквівалента, функціональний принцип перекладу граматичних форм і синтаксичних конструкцій, види граматичних трансформацій.	8	0	0	4	0	4
Тема 9. Стилiстичнi аспекти перекладу. Тип тексту i його роль у перекладi. Особливостi наукового стилю медичних текстiв. Особливостi перекладу i оформлення медичної документацiї.	8	0	0	4	0	4
Тема 10. Складові перекладацької компетенції: мовна, комунікативна і технічна компетенції. Фахова або професійно-орієнтована компетенція перекладача.	8	0	0	4	0	4
<i>Індивідуальні завдання</i>	0	0	0	0	0	0
Разом:	90	0	0	46	0	44

5. Теми лекційних / семінарських / практичних / лабораторних занять

5.1. Теми лекційних занять

Лекційні заняття не передбачені.

5.2. Теми семінарських занять

Семінарські заняття не передбачені.

5.3. Теми практичних занять

№	Тема	Кількість годин
1	Тема 1. Практичне заняття 1. Теоретичні основи перекладацької діяльності. Робочі джерела інформації. Види словників.	2
2	Тема 1. Практичне заняття 2. Теоретичні основи перекладацької діяльності. Робочі джерела інформації. Види словників.	2
3	Тема 1. Практичне заняття 3. Теоретичні основи перекладацької діяльності. Робочі джерела інформації. Види словників.	2
4	Тема 2. Практичне заняття 4.	2

	Переклад як об'єкт лінгвістичного дослідження. Загальні правила виконання і редагування перекладу.	
5	Тема 2. Практичне заняття 5. Переклад як об'єкт лінгвістичного дослідження. Загальні правила виконання і редагування перекладу.	2
6	Тема 3. Практичне заняття 6. Основні принципи перекладу: ознаки повноцінного (адекватного) перекладу, специфіка усного і письмового перекладу.	2
7	Тема 3. Практичне заняття 7. Основні принципи перекладу: ознаки повноцінного (адекватного) перекладу, специфіка усного і письмового перекладу.	2
8	Тема 4. Практичне заняття 8. Лексико-семантичні основи перекладу: семантика слова, контекст, безеквівалентна лексика, еквіваленти і варіанти, лексична сполучуваність слів, синонімія і антонімія у перекладі.	2
9	Тема 4. Практичне заняття 9. Лексико-семантичні основи перекладу: семантика слова, контекст, безеквівалентна лексика, еквіваленти і варіанти, лексична сполучуваність слів, синонімія і антонімія у перекладі.	2
10	Тема 4. Практичне заняття 10. Лексико-семантичні основи перекладу: семантика слова, контекст, безеквівалентна лексика, еквіваленти і варіанти, лексична сполучуваність слів, синонімія і антонімія у перекладі.	2
11	Тема 5. Практичне заняття 11. Види лексико-семантичних трансформацій: додавання, вилучення, заміна (конкретизація, диференціація, генералізація, смисловий розвиток і цілісне перетворення, описовий переклад).	2
12	Тема 5. Практичне заняття 12. Види лексико-семантичних трансформацій: додавання, вилучення, заміна (конкретизація, диференціація, генералізація, смисловий розвиток і цілісне перетворення, описовий переклад).	2
13	Тема 6. Практичне заняття 13. Специфіка медичної термінології і труднощі її перекладу. Переклад термінів. Види термінів. Особливості медичних термінів. Міжнародні терміни у мові медицини. Греко-латинські терміни і терміноелементи. «Хибні друзі» перекладача.	2
14	Тема 6. Практичне заняття 14. Специфіка медичної термінології і труднощі її перекладу. Переклад термінів. Види термінів. Особливості медичних термінів. Міжнародні терміни у мові медицини. Греко-латинські терміни і терміноелементи. «Хибні друзі» перекладача.	2
15	Тема 6. Практичне заняття 15. Специфіка медичної термінології і труднощі її перекладу. Переклад термінів. Види термінів. Особливості медичних термінів. Міжнародні терміни у мові медицини. Греко-латинські терміни і терміноелементи. «Хибні друзі» перекладача.	2
16	Тема 7. Практичне заняття 16. Абревіатури і скорочення у медичному тексті. Типологія скорочень. Транслітерація, транскрипція, калькування, переклад-інтерпретація.	2
17	Тема 7. Практичне заняття 17. Абревіатури і скорочення у медичному тексті. Типологія скорочень. Транслітерація, транскрипція, калькування, переклад-інтерпретація.	2

18	Тема 8. Практичне заняття 18. Граматичні аспекти перекладу: поняття граматичного еквівалента, функціональний принцип перекладу граматичних форм і синтаксичних конструкцій, види граматичних трансформацій.	2
19	Тема 8. Практичне заняття 19. Граматичні аспекти перекладу: поняття граматичного еквівалента, функціональний принцип перекладу граматичних форм і синтаксичних конструкцій, види граматичних трансформацій.	2
20	Тема 9. Практичне заняття 20. Стилістичні аспекти перекладу. Тип тексту і його роль у перекладі. Особливості наукового стилю медичних текстів. Особливості перекладу і оформлення медичної документації.	2
21	Тема 9. Практичне заняття 21. Стилістичні аспекти перекладу. Тип тексту і його роль у перекладі. Особливості наукового стилю медичних текстів. Особливості перекладу і оформлення медичної документації.	2
22	Тема 10. Практичне заняття 22. Складові перекладацької компетенції: мовна, комунікативна і технічна компетенції. Фахова або професійно-орієнтована компетенція перекладача.	2
23	Тема 10. Практичне заняття 23. Складові перекладацької компетенції: мовна, комунікативна і технічна компетенції. Фахова або професійно-орієнтована компетенція перекладача.	2
	Разом	46

5.4. Теми лабораторних занять

Лабораторні заняття не передбачені.

6. Самостійна робота здобувачів ступеня Доктора філософії

№	Тема	Кількість годин
1	Тема 1. Підготовка до практичних занять 1-3	6
2	Тема 2. Підготовка до практичних занять 4-5	4
3	Тема 3. Підготовка до практичних занять 6-7	4
4	Тема 4. Підготовка до практичних занять 8-10	4
5	Тема 5. Підготовка до практичних занять 11-12	4
6	Тема 6. Підготовка до практичних занять 13-15	6
7	Тема 7. Підготовка до практичних занять 16-17	4
8	Тема 8. Підготовка до практичних занять 18-19	4
9	Тема 9. Підготовка до практичних занять 20-21	4
10	Тема 10. Підготовка до практичних занять 22-13	4
	Разом	44

7. Методи навчання

Практичні заняття: Методи за характером подання та сприйняття інформації :

- ♦ *Словесні:* розповідь, пояснення, бесіда, інструктаж, дискусія, диспут, обговорення проблемних ситуацій, ситуаційне навчання.

- ♦ *Наочні*: ілюстрація (у тому числі мультимедійні презентації), демонстрація, метод безпосереднього спостереження, презентація результатів власних досліджень.
- ♦ *Практичні*: вправи; тренувальні вправи; творчі вправи; розв'язання клінічних задач; практичні роботи; метод проєктів (проєктування)

Методи за способом використання отриманої інформації:

- 1) репродуктивні методи (ділові рольові ігри, моделювання заданої ситуації, тощо);
- 2) пошукові методи (робота з довідковою літературою, електронними пошуковими інформаційними системами, тощо);
- 3) перцептивні методи (відеоуроки, зустрічі з представниками англomовних країн, тощо);
- 4) логічні методи (мовні вправи, «кейс-стаді» або аналіз конкретної ситуації)

Самостійна робота при вивченні навчальної дисципліни забезпечується методичними розробками з самостійної роботи, наочними засобами навчання (відеолекції, презентації), інформаційним ресурсом кафедри, тематикою самостійних робіт, структурованими алгоритмами контролю умінь.

8. Форми контролю та методи оцінювання (у т.ч. критерії оцінювання результатів навчання)

Поточний контроль:

- тести вхідного та заключного контролю рівня знань за темою практичного заняття у формі усного опитування, письмової роботи, чи онлайн-тесту;
- контроль практичних навичок виконання різних видів і аспектів перекладу.

Підсумковий контроль: залік

Оцінювання поточної навчальної діяльності на практичному занятті:

1. Оцінювання теоретичних знань з теми заняття:
  - методи: опитування, вирішення ситуаційної задачі
  - максимальна оцінка – 5, мінімальна оцінка – 3, незадовільна оцінка – 2.
2. Оцінка практичних навичок з теми заняття:
  - методи: стандартизовані і включають контроль лексичних, граматичних та комунікативних навичок.
  - максимальна оцінка – 5, мінімальна оцінка – 3, незадовільна оцінка – 2.

Оцінка за одне практичне заняття є середньоарифметичною за всіма складовими і може мати лише цілу величину (5, 4, 3, 2), яка округлюється за методом статистики.

Критерії поточного оцінювання на практичному занятті

Оцінка	Критерії оцінювання
Відмінно «5»	Здобувач ступеня доктора філософії виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно здобувати знання, без допомоги викладача знаходить та опрацьовує необхідну інформацію, вміє використовувати набуті знання і вміння для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях, переконливо аргументує відповіді, самостійно розкриває власні обдарування і нахили.
Добре «4»	Здобувач вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, застосовує його на практиці, вільно розв'язує вправи і задачі у стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна.
Задовільно «3»	Здобувач відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень; з допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, серед яких є значна кількість суттєвих.
Незадовільно «2»	Здобувач володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу.

Оцінювання результатів навчання під час підсумкового контролю

Залік виставляється здобувачу, який виконав усі розділи освітньої програми дисципліни, брав активну участь у практичних заняттях, має середню поточну оцінку не менше ніж 3,0 і не має академічної заборгованості.

9. Розподіл балів, які отримують аспіранти

Поточний контроль. Оцінювання успішності вивчення тем дисципліни виконується за традиційною 4-х бальною шкалою. Наприкінці вивчення дисципліни поточна успішність розраховується як середній поточний бал, тобто середнє арифметичне всіх отриманих аспірантом оцінок за традиційною шкалою, округлене до цілого числа.

Підсумковий контроль. Вивчення навчальної дисципліни завершується заліком.

Залік отримують слухачі, які виконали всі види робіт, передбачених навчальною програмою, оцінених в середньому не нижче 3,00, не мають академічної заборгованості з дисципліни і попередньо виконали письмовий переклад тексту за фахом з української мови на іноземну (4500 друк. знаків).

Отриманий середній бал за дисципліну конвертується в оцінку за 200-бальною шкалою шляхом помноження середнього арифметичного на 40.

Таблиця конвертації традиційної оцінки у багатобальну:

національна оцінка	бали
«5»	185-200
«4»	151-184
«3»	120-150

Бали з дисципліни незалежно конвертуються як у шкалу ECTS, так і у чотирибальну шкалу. Бали шкали ECTS у чотирибальну шкалу не конвертуються і навпаки. Подальші підрахунки здійснює інформаційно-обчислювальний центр університету.

Конвертація традиційної оцінки з дисципліни та суми балів за шкалою ECTS

Оцінка ECTS	Статистичний показник
«A»	найкращі 10 % аспірантів
«B»	наступні 25 % аспірантів
«C»	наступні 30 % аспірантів
«D»	наступні 25 % аспірантів
«E»	останні 10 % аспірантів

Оцінку за шкалою ECTS виставляє навчальний підрозділ ОНМедУ або деканат після ранжування оцінок з дисципліни. Ранжування аспірантів – громадян іноземних держав рекомендовано за рішенням Вченої ради проводити в одному масиві.

10. Методичне забезпечення

- Робоча програма навчальної дисципліни
- Силабус
- Методичні розробки практичних занять
- Методичні рекомендації до самостійної роботи здобувачів вищої освіти
- Мультимедійні презентації
- Тестові завдання для поточного контролю
- Комп'ютерні тести для контролю засвоєння змістових модулів

Навчально-методична література:

1. English for Post Graduate Students. Англійська мова для аспірантів та здобувачів : Навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. — К.: ДП «Видавничий дім «Персонал», 2008. — 276 с. 2.
2. Переклад англомовних текстів у сфері медичної допомоги. Частина I. Асептики і антисептики, перев'язування і перев'язувальні матеріали, рани та переломи : навчальний посібник для студентів вищих закладів освіти / [Л. М. Черноватий, Л. А. Коваленко, О. А. Кальниченко та ін.]; за ред. Л. М. Черноватого, О. В. Ребрія. — Вінниця : Нова Книга, 2019. — 280 с.
3. Англійська мова для аспірантів та наукових співробітників : Навчальний посібник для вузів / Валерій Кирилович Шпак, Тамара Іванівна Бондар, Зінаїда Федорівна Кириченко, Дарина Михайлівна Колесник, Леся Петрівна Дегтярьова. — Київ : Центр навчальної літератури, 2005. — 351 с.

11. Питання для підготовки до підсумкового контролю

1. Що таке переклад?
2. Що таке норма перекладу?
3. Які є типи перекладу за формою презентації тексту перекладу і тексту оригінала?
5. Які є типи перекладу за ознакою відповідності тексту перекладу текстові оригінала?
6. Які є типи перекладу за принципом повноти і способу передачі змісту оригіналу?
7. Що таке робочі джерела інформації перекладача?
8. Чим відрізняються лінгвістичні і енциклопедичні словники?
9. Що таке загальні і спеціальні джерела інформації?
10. Назвіть обов'язкові параметри статті тлумачного словника.
Що таке прямий, непрямий і зворотний переклад?
11. Чому саме порівняльне вивчення мов є предметом теорії перекладу?
12. Які завдання ставить перед собою лінгвістична теорія перекладу?
13. Що таке перекладацькі універсалії? Наведіть приклади.
14. Як ви розумієте твердження: «...на вибір перекладача впливають обставини як лінгвістичного, так і екстралінгвістичного характеру»? Наведіть приклади.
15. Що є предметом часткових теорій перекладу?
16. Що є предметом спеціальних теорій перекладу?
17. У чому полягає стратегія і тактика перекладу?
18. Яка стадія перекладацької діяльності передбачає використання цілеспрямованої системи прийомів, що тісно корелює з конкретним видом перекладу?
19. Які перекладацькі відповідники є однозначними еквівалентними відповідниками? Поміркуйте, які лексичні групи є найчастіше однозначними еквівалентними відповідниками?
20. Що таке перекладацька трансформація?
21. Який вид перекладацький відповідників – однозначні еквіваленти, варіантні відповідники, чи трансформації – найбільш характерний для медичних текстів?
22. Який вид перекладу може містити значну частку невербальної інформації?
23. Як, на вашу думку, усний перекладач повинен передавати невербальну інформацію – вербально, чи невербально?
24. У якому перекладі, усному чи письмовому, критерій еквівалентності може переважати вимогу адекватності перекладу?
25. Які якості перекладача виходять на перший план у різних видах перекладу?
26. Чи обов'язково талановитий усний перекладач має бути настільки ж досконалим в письмовому перекладі?
27. Що таке лексична лакуна?
28. Які ви знаєте способи перекладу безеквівалентної лексики?
29. Поясніть різницю між транскрипцією і транслітерацією. Наведіть приклади.

30. У чому полягає перекладацький прийом калькування? Наведіть приклади.
31. Що таке "паралельне підключення"? Наведіть приклади.
32. Що таке роз'яснювальний та наближений переклад? Наведіть приклади.
33. Що таке трансформаційний переклад? Наведіть приклади.
34. Що таке перекладацька трансформація?
35. У чому полягають прийоми додавання, вилучення, заміни? Наведіть приклади.
36. Що таке конкретизація і генералізація у перекладі? Наведіть приклади.
37. У чому полягають прийоми диференціації, а також смислового розвитку і цілісного перетворення?
38. Що таке "хибні друзі перекладача"? Наведіть приклади.
39. У чому полягає специфіка медичної термінології?
40. Що таке аббревіатура? Які типи скорочень найчастіше зустрічаються в мові медицини?
41. Що таке ініціальна аббревіатура? Наведіть приклади.
42. Що таке граматична трансформація?
43. У чому полягає сутність перекладацьких прийомів перестановки, заміни, додавання, опущення?
44. Охарактеризуйте стилістичні особливості медичних текстів.
45. Охарактеризуйте основні складові перекладацької компетенції (мовна, комунікативна і технічна).

12. Рекомендована література

Основна:

1. English for Post Graduate Students. Англійська мова для аспірантів та здобувачів : Навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. — К.: ДП «Видавничий дім «Персонал», 2008. — 276 с. 2.
2. Переклад англомовних текстів у сфері медичної допомоги. Частина I. Асептики і антисептики, перев'язування і перев'язувальні матеріали, рани та переломи : навчальний посібник для студентів вищих закладів освіти / [Л. М. Черноватий, Л. А. Коваленко, О. А. Кальниченко та ін.]; за ред. Л. М. Черноватого, О. В. Ребрія. — Вінниця : Нова Книга, 2019. — 280 с.
3. Англійська мова для аспірантів та наукових співробітників : Навчальний посібник для вузів / Валерій Кирилович Шпак, Тамара Іванівна Бондар, Зінаїда Федорівна Кириченко, Дарина Михайлівна Колесник, Леся Петрівна Дегтярьова. — Київ : Центр навчальної літератури, 2005. — 351 с.
4. Ільченко О.М. Англійська для науковців: семантика, прагматика, переклад : підручник / НАН України, Центр наукових досліджень та викладання іноземних мов. — Вид. 2-ге, доопрац. — Київ : Наукова думка, 2010. — 288 с.

Додаткова:

1. Володько А. М. Пріоритетні завдання викладача іноземної мови при формуванні перекладацької компетенції / А. М. Володько // Наукові записки. Серія : Філологічні науки (мовознавство) : у 2 ч. — Кіровоград : РВВ КДПУ ім. В. Винниченка, 2011. — № 96 (Ч. 2). — С. 473–476.
2. Ганічева Т. В. Фонові знання у структурі професійно-орієнтованої перекладацької компетенції майбутніх філологів / Т. В. Ганічева // Викладання мов у вищих навчальних закладах освіти на сучасному етапі. Міжпредметні зв'язки. Наукові дослідження. Досвід. Пошуки : зб. наук. пр. / М-во освіти і науки України, Харківський нац. ун-т ім. В.Н. Каразіна. — Харків, 2009. — № 15. — С. 40–48.
3. Голуб І. Ю. Професійно спрямована соціокультурна компетенція як важлива складова підготовки майбутніх перекладачів на практичних заняттях з другої іноземної мови / І. Ю. Голуб // Вісник Національного університету «Львівська політехніка» : Проблеми лінгвістики науково-технічного й художнього тексту та питання лінгвометодики : зб. наук. пр. / відп. ред.

Ф. С. Бацевич. – Львів : Вид-во нац. ун-ту «Львівська політехніка», 2007. – № 586. – С. 60–64.

4. Дерді Е., Сахро А. Причини низької якості науково-технічного перекладу та шляхи їх подолання / Е. Дерді, А. Сахро // Науковий вісник Волинського національного університету ім. Лесі Українки. Філологічні науки. Мовознавство : у 2 ч. – Луцьк, 2011. – № 6. (Ч.2). – С. 34–39.

5. Каптуренко О. В., Саплін Ю. Ю. Визначення міжмовних термінологічних відповідників як чинник перекладу медичних текстів / О. В. Каптуренко, Ю. Ю. Саплін // Держава та регіони. Серія : Гуманіт. науки. – 2012. – № 2. – С. 80–85.

6. Черноватий Л. Типологія термінів як інструмент для визначення змісту навчання майбутніх перекладачів / Л. Черноватий // Вісник Київського національного університету ім. Тараса Шевченка. Іноземна філологія. – 2006. – № 40. – С. 41–44.

7. Liu J. Translators Training: Teaching Programs, Curricula, Practices / J. Liu // Journal of Language Teaching and Research. – 2013. – Vol. 4. – № 1. – P. 127–132

8. Vicent Montalt. Medical Translation and Interpreting / Vicent Montalt // Handbook of Translation Studies : Edited by Yves Gambier and Luc Van Doorslaer. – Vol. 2. – John Benjamin Publishing Company, 2011 – P. 79–84.

15. Електронні інформаційні ресурси

1. Webster's Dictionary and Thesaurus
<https://www.merriam-webster.com/>
2. Longman Dictionary of Contemporary English
<https://www.ldoceonline.com/>
3. The International Medical Interpreters Association
<https://www.imiaweb.org/>
4. Free Online Term Extractors
<http://recremisi.blogspot.com/p/online-term-extractors.html>
5. Medical Dictionary Online
<https://www.online-medical-dictionary.org/>